

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนนายทหารและนายตำรวจ เป็นโรงเรียนที่ให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งแตกต่างไปจากสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไป ดังนั้นการศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้องจึงแบ่งออกเป็น 2 เรื่อง คือ การจัดการศึกษาของโรงเรียนนายทหารและนายตำรวจ และรายงานการวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในระดับอุดมศึกษา

การจัดการศึกษาของโรงเรียนนายทหารและนายตำรวจ

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจัดตั้งขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ เดิมกรมทหารต่าง ๆ ในรัชสมัยนั้น ไม่มีระเบียบแบบแผนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่ละกรมต่างก็มีนักเรียนนายร้อยของตน ดังนั้น จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดตั้งโรงเรียนนายร้อยทหารบกขึ้น เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2430¹ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะฝึกหัดให้นักเรียนนายร้อยที่มีอยู่ขณะนั้น อยู่ในระเบียบแบบแผนเดียวกัน ซึ่งต่อมาโรงเรียนแห่งนี้ได้เปลี่ยนแปลงมา เป็นโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ ในปัจจุบัน โดยมีภารกิจในการให้การศึกษาอบรมและดำเนินการฝึกหัดนักเรียน เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะอันจำเป็น และเพียงพอแก่การรับราชการ เป็นนายทหารสัญญาบัตรประจำการในกองทัพบก² บุคคลที่จะเข้าเป็นนักเรียน จะต้องเป็นผู้ที่สำเร็จ

¹โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, คู่มือนักเรียนนายร้อย (พิมพ์ครั้งที่ 2, 2507), หน้า 8.

²กระทรวงกลาโหม, ระเบียบ ทบ.ว่าด้วยโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ. 2519 (พระนคร : โรงพิมพ์โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, 2518), หน้า 9.

การศึกษาจากโรงเรียนเตรียมทหาร หรือจากสถานศึกษาอื่น ๆ ในระดับไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการ ในเมื่อได้รับอนุมัติเป็นพิเศษจากกองทัพบก ระยะเวลาของหลักสูตรการศึกษา มีระยะเวลา 5 ชั้นปีการศึกษา ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 สมัย คือสมัยการศึกษา และสมัยการฝึก สมัยการศึกษาแบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษา ระยะเวลาภาคละ 16 สัปดาห์ สมัยการฝึกปีละ 8 สัปดาห์ ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรจะมีความรู้ทางวิทยาการชั้นปริญญาตรีทางวิทยาศาสตร์ นักเรียนนายร้อยที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ทางราชการจะแต่งตั้งยศเป็น ว่าที่ร้อยตรี ให้ได้รับเงินเดือนและเงินเพิ่มค่าวิชา ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม และบรรจุเข้ารับราชการตามความต้องการของกองทัพบก นักเรียนนายร้อย ซึ่งต้องพ้นจากสภาพความเป็นนักเรียนนายร้อย ด้วยการให้ออก หรือลาออก หากทางราชการเห็นสมควร บรรจุเข้ารับราชการให้ได้รับยศดังนี้

สอบได้ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 ขึ้นไป ได้รับยศเป็น ว่าที่ร้อยตรี

สอบได้ชั้นปีที่ 2 เป็น จ่าสิบตรี

สอบได้ชั้นปีที่ 1 เป็น สิบเอก

สอบตกชั้นปีที่ 1 เป็น สิบโท

สิทธิของนักเรียนนายร้อย

นักเรียนนายร้อยมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดู การรับจ่ายสิ่งอุปโภค การรักษาพยาบาล รวมทั้งสิทธิอื่น ๆ ตามที่ทางราชการกำหนด ตลอดเวลาที่เป็นนักเรียนนายร้อย ดังต่อไปนี้³

อาคารที่อยู่ของนักเรียนนายร้อย

นักเรียนนายร้อยจะพักอาศัยอยู่ในอาคารซึ่งจัดเป็นที่พักอาศัย ไม่ปะปนกับอาคารเรียน แต่ละห้องจะมีเตียงเหล็ก ตู้ใส่เสื้อผ้าคนละ 1 ตู้ หิ้งสำหรับวางเครื่องสนาม อาคาร

³โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, เรื่องเดิม, หน้า 232 - 257.

ชั้นล่าง เป็นห้องฝึกฝนตนเอง ในห้องนี้จัดให้นักเรียนนายร้อยมีโต๊ะเรียนส่วนตัว คนละ 1 ตัว

การเลี้ยงดูนักเรียนนายร้อย

นับตั้งแต่นักเรียนเตรียมทหารที่ได้บรรจุเข้าเป็นนักเรียนนายร้อย ทางกรมนักเรียนนายร้อยจะได้ทำการเบิกเบี้ยเลี้ยงประจำ คนละ 22 บาทต่อ 1 วัน เพื่อนำเอาเงินจำนวนนี้มาประกอบเลี้ยงให้แก่นักเรียนนายร้อยเป็นส่วนรวม การเลี้ยงในเวลาปกติและการฝึกจัดเลี้ยงอาหาร 3 มื้อ

อัตราจ่ายเครื่องแต่งกายและเครื่องนอนของนักเรียนนายร้อย

นักเรียนนายร้อยจะได้รับจ่ายเครื่องแต่งกาย ซึ่งใช้ในการฝึกและศึกษา รวมทั้งเครื่องนอนจากโรงเรียนนายร้อย ยกเว้นเครื่องแบบเต็มยศ เมื่อสำเร็จการศึกษาออกมารับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตรแล้ว จะได้รับเครื่องประกอบการแต่งกายสำหรับนายทหารอีก ส่วนรายการที่นักเรียนจะต้องจัดหาเองคือ เสื้อผ้าและเครื่องใช้ส่วนตัว เช่น เสื้อยืด ชันน้ำ ที่นอน เป็นต้น การสมัครซื้อเสื้อผ้าทางโรงเรียนจะมีหน่วยสมัครซึ่งนักเรียนจะต้องเสียค่าบำรุงเป็นรายปี จำนวนเล็กน้อย

เงินเคื่อน

นักเรียนนายร้อยที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นนักเรียนผู้บังคับบัญชา ให้ได้เงินเคื่อนตามที่ทางราชการกำหนดไว้ คือ

หัวหน้านักเรียน	ได้รับเงินเคื่อน	650 บาท
หัวหน้ากองพัน	"	550 บาท
หัวหน้ากองร้อย	"	450 บาท
หัวหน้าหมวด	"	280 บาท
หัวหน้าตอน	"	240 บาท

นอกจากนี้ นักเรียนนายร้อยที่ได้รับเงินเคื่อนประจำอยู่ก่อนเข้ารับการศึกษาเป็นนักเรียนนายร้อย เช่น เป็นนายสิบประจำการอยู่แล้วมาเรียนต่อ คงได้รับเงินเคื่อนประจำตามเดิมตลอดระยะเวลาที่มาเป็นนักเรียนนายร้อย

ตำราและอุปกรณ์การศึกษา

โรงเรียนจะได้จัดหาสิ่งอุปกรณ์การศึกษา อันได้แก่ตำราและเครื่องเขียนมาแจกจ่ายให้นักเรียนนายร้อยได้ยืม และหมุนเวียนใช้ นักเรียนนายร้อยคงจัดหาแต่เฉพาะสมุดเรียนเท่านั้น

ในด้านการรักษาพยาบาล นักเรียนนายร้อยที่เจ็บป่วย ทางโรงเรียนมีกองพยาบาลสำหรับให้การรักษา

นอกจากนี้ นักเรียนนายร้อยยังได้รับบริการในด้านการศึกษาอย่างอื่น ๆ อาทิเช่น การตัดผม

ค่าใช้จ่ายซึ่งนักเรียนนายร้อยจะต้องจ่ายให้แก่ทางโรงเรียน คือ

ค่าประกันของหลวง เงินจำนวนนี้ถ้านักเรียนนายร้อยได้จ่ายไปแล้วจำนวนเท่าใด จะต้องนำเงินมาเพิ่มเติมให้เต็มอยู่เสมอ ทางราชการจะคืนเงินจำนวนนี้ให้ เมื่อนักเรียนนายร้อยพ้นสภาพจากความเป็นนักเรียนนายร้อย

ค่าเสียหายเกี่ยวกับสิ่งของ อุปกรณ์การศึกษา ตำราสิ่งของ และอุปกรณ์การศึกษา ซึ่งทางราชการจ่ายให้นักเรียนนายร้อยยืม เพื่อใช้ในการศึกษา เมื่อนักเรียนนายร้อยหมดความจำเป็นที่จะต้องใช้แล้ว ให้นำส่งคืน หากทำสูญ หรือเสียหาย จะต้องชดใช้เงินตามราคาที่ทางโรงเรียนกำหนด รวมทั้งต้องชดใช้เงินให้แก่โรงเรียนสำหรับสิ่งของที่ขาดจำนวนไปไม่สามารถคืนได้ครบถ้วน

การเงินของนักเรียนนายร้อย เงินให้नाติดตัวใช้สอยได้ไม่เกินคนละ 100 บาท เงินที่เกิน 100 บาท หรือเงินธนาคารที่ผู้ปกครองส่งมาให้เกิน 100 บาท ต้องนำฝากผู้บังคับบัญชาอย่างช้าไม่เกินวันรุ่งขึ้น

๔โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, ระเบียบการปฏิบัติของนักเรียนนายร้อย
(พระนคร : โรงพิมพ์โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, 2516), หน้า 60.

การสงเคราะห์ทางค่านทุนการศึกษาแก่นักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยมี
ทุนการศึกษาต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนนายร้อย รวมทั้งสิ้น 48 ทุน 5นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 1
ที่ได้รับทุน จะได้รับเงิน 120 บาทต่อเดือน ชั้นปีที่ 2 130 บาทต่อเดือน ชั้นปีที่ 3
140 บาทต่อเดือน ชั้นปีที่ 4 150 บาทต่อเดือน ชั้นปีที่ 5 160 บาทต่อเดือน

โรงเรียนนายเรือ

โรงเรียนนายเรือมีกำเนิดขึ้น เมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2441⁵ ในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ เรียกว่า "โรงเรียนนายทหารเรือ" ทั้งนี้โดยมีพระราช
ดำริที่จะเร่งรัดการศึกษาของทหารเรือไทย เพื่อให้มีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติ
หน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ในเรือรบหลวงได้ เช่นเดียวกับชาวต่างประเทศ สถานที่เรียน
ในสมัยนั้นคือ เรือรบ คอมนักเรียนมากขึ้น จึงได้ย้ายสถานที่เรียน และก่อตั้งโรงเรียน
ชั้นในที่สุด พร้อมทั้งได้มีการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ทั้งหลักสูตร การบริหารงาน ตลอดจน
อาคารสถานที่เรียนมาเป็นโรงเรียนนายเรือในปัจจุบัน ตั้งอยู่ที่ ตำบลบางเมือง จังหวัด
สมุทรปราการ เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงที่ให้การศึกษาอบรมผู้ที่จบการศึกษาจากโรงเรียน
เตรียมทหาร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถที่จะรับผิดชอบต่อนาคคของกองทัพเรือ
การรักษาความปลอดภัยทางค่านทะเลของประเทศ โดยให้การศึกษาในระดับปริญญาตรีทาง
ค่านวิทยาศาสตร์ หลักสูตร 5 ปี วิชาที่ศึกษาคือ วิชาวิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
วิชาอาชีพทหารเรือ วิชามนุษยสังคมวิทยา วิชาพลศึกษา กำหนดเวลาการฝึกหัดและศึกษา
แบ่งออกเป็นภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ภาคทฤษฎีแบ่งออกเป็น 2 ภาค ใช้เวลาศึกษา
ภาคละ 17 สัปดาห์ เวลาในการสอบหนึ่งสัปดาห์ครึ่ง ภาคปฏิบัติเป็นการฝึกภาคทะเล
โดยให้นักเรียนออกปฏิบัติงานในเรือ ทั้งในอ่าวไทยและต่างประเทศ นักเรียนนายเรือ

⁵คำสั่งโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่ 129/2519 ลง 29 เมษายน 2519.

⁶โรงเรียนนายเรือ, นารองนายเรือ (พระนคร : โรงพิมพ์กรมสารบรรณทหารเรือ, 2518), หน้า 5.

เมื่อจบการศึกษาชั้นปีที่ 5 จะได้รับพระราชทานยศเป็นนายทหารเรือชั้นสัญญาบัตร ยศเรือตรี ได้รับพระราชทานเงินเดือน เงินเพิ่มค่าวิชาในประเทศเท่ากับนักเรียนเหล่าทัพอื่น และจะต้องอยู่รับราชการในกองทัพเรือไม่น้อยกว่า 10 ปี ถ้ารับราชการไม่ครบตามกำหนด หรือต้องออกจากฐานะนักเรียนไปในระหว่างการศึกษาคด้วยเหตุผลอันไม่สมควร จะต้องชดใช้เงินเป็นค่าตอบแทนแก่กองทัพเรือ ตามที่ทางราชการกำหนดไว้ในสัญญา

สวัสดิการ การเงิน และสิทธิของนักเรียนนายเรือ

ในระหว่างที่นักเรียนพักอาศัย และฝึกหัดศึกษาอยู่ภายในโรงเรียน ทางราชการ และโรงเรียนได้จัดบริการด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนดังต่อไปนี้⁷

การจัดเลี้ยง นักเรียนจะได้รับเบี้ยเลี้ยงประจำวันจากทางราชการ ในอัตราวันละ 22 บาท ต่อ 1 นาย เงินจำนวนนี้ให้นำไปจัดเลี้ยงอาหารวันละ 3 มื้อ

เครื่องแต่งกายและเครื่องใช้ กองทัพเรือเป็นผู้จ่ายค่าเครื่องแต่งกายให้ เครื่องแต่งกายนอกเหนือจากรายการที่กองทัพเรือจ่ายให้ แต่มีความจำเป็นต้องจัดหาเพิ่มเติม เช่น เสื้อชุดฝึก เสื้อปฏิบัติการณ์ ทางโรงเรียนจะจัดหาให้โดยวิธีหักเงินจากเบี้ยเลี้ยงการฝึกภาคทะเลปลายปีการศึกษาของนักเรียน ชั้นปีที่ 1 ประมาณ 800 บาท ชั้นปีที่ 2 ประมาณ 300 บาท

ค่าเช่าและอุปกรณ์ในการเรียน ค่าเช่าและอุปกรณ์ในการเรียนส่วนใหญ่ ทางราชการจะจ่ายให้ยืม และนำส่งคืนเมื่อเลื่อนชั้นหรือหมดความจำเป็นในการใช้ ค่าเช่าพิเศษนอกเหนือจากหลักสูตรซึ่งนักเรียนมีความต้องการจะศึกษาหรือค้นคว้า อาจจะเบียดยืมด้วยตนเองได้ที่คลังตำรา หรือห้องสมุดของโรงเรียน นอกจากนั้นยังมีบริการอื่น ๆ อีกโดยไม่คิดมูลค่า เช่น การซักรีดเสื้อผ้า การตัดผม การรักษาพยาบาลแก่นักเรียนที่เจ็บป่วย บริการรถรับส่งในวันที่กำหนดให้ออกจากโรงเรียนและกลับเข้าโรงเรียน

⁷โรงเรียนนายเรือ, เรื่องเดิม, หน้า 46 - 66.

ค่าใช้จ่ายซึ่งนักเรียนนายเรือจะต้องจ่ายให้แก่ทางโรงเรียน หรือจัดหาเอง คือ

1. จ่ายเป็นค่าคู่มือการเรียน หนังสือ ตำรา ที่พิมพ์เป็นหลักฐานจำหน่ายให้ไปใช้ประโยชน์ได้เมื่อสำเร็จการศึกษา ประมาณปีละ 50 บาท
2. จ่ายทดแทนไม่นำส่งคืนอุปกรณ์ต่าง ๆ ประเภทให้ยืมเรียน เมื่อนักเรียนไม่ส่งคืน หรือชำรุด
3. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ตามรายการสิ่งของที่ต้องจัดหาเอง และใช้จ่ายประจำวัน

4. ค่าประกันของหลวงเสียหาย จำนวน 200 บาท เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าประกันของหลวงเสียหายขณะอยู่ในโรงเรียนนายเรือตลอดเวลา ทั้งชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 5 ซึ่งเงินจำนวนนี้จะคงอยู่ครบ 200 บาทตลอดไป หากเกิดมีสิ่งของชำรุดเสียหาย ทางโรงเรียนจะตัดเงินจากเบี้ยเลี้ยงการฝึกภาคทะเล และเงินจำนวนนี้จะคืนให้เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษา

5. ค่าซื้อธงแดงว้ายน้ำ 1 ตัว ประมาณ 45 บาท
ทุนการศึกษา นักเรียนนายเรือซึ่งมีความขยันหมั่นเพียร เรียนดี มีความประพฤติเรียบร้อยแต่ขัดสนทางด้านการเงิน ทางโรงเรียนมีทุนการศึกษาซึ่งนักเรียนจะสมัครขอรับทุนนี้ได้ ทุนละ 1,000 บาท มีทั้งหมด 28 ทุน

นอกจากนั้น นักเรียนนายเรือซึ่งมีความประพฤติดี มีความสามารถดี เคนจนได้ทำหน้าที่เป็นนักเรียนผู้บังคับบัญชา จะได้รับเงินเดือนจากทางราชการ สำหรับใช้จ่ายส่วนตัว เป็นพิเศษอีกด้วย คือ 8

002623

หัวหน้านักเรียน	600 บาท
หัวหน้ากราบ	400 บาท
นายภาค	300 บาท
นายตอน	240 บาท

โรงเรียนนายเรืออากาศ

โรงเรียนนายเรืออากาศ รับนักเรียนเข้าศึกษาเป็นรุ่นแรกในปี พ.ศ. 2496⁹ เนื่องจากกองทัพอากาศมีภารกิจเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีความต้องการกำลังคนที่จะมีปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น การรับบุคคลมีง่าสำเร็จการศึกษาจากสถาบันชั้นอุดมศึกษาอื่น ๆ ไม่เพียงพอแก่ความต้องการ ทำให้ต้องจัดตั้งโรงเรียนดังกล่าวขึ้น นักเรียนรุ่นแรกได้สำเร็จการศึกษาออกับราชการในปี พ.ศ. 2501 และมีสถานที่เรียนถาวรในปีถัดมา ทั้งนี้โดยมีความมุ่งหมายเพื่อฝึกอบรมให้การศึกษา และปลูกฝังความเป็นทหารให้แก่ นักเรียน เพื่อที่จะได้มีความรู้ความสามารถ และคุณสมบัติเหมาะที่จะเป็นนายทหารสัญญาบัตรในกองทัพอากาศ

ผู้ที่เข้าเป็นนักเรียนนายเรืออากาศ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเตรียมทหาร หรือเป็นบุคคลพลเรือนที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แผนกวิทยาศาสตร์ และได้รับการคัดเลือกโดยคณะกรรมการ ซึ่งผู้บัญชาการทหารอากาศแต่งตั้งขึ้น หลักสูตรการศึกษาแบ่งออกเป็น 5 ชั้น แต่ละชั้นแบ่งเป็น 2 ภาคเรียน เวลาเรียนภาคเรียนละประมาณ 16 สัปดาห์ เวลาในการสอบประมาณ 2 สัปดาห์ เวลาฝึกภาคสนามประมาณ 8 สัปดาห์ การศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มี 2 สาขาวิชา คือ วิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ทั่วไป ชั้นปีที่ 3 นักเรียนที่ศึกษาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ จะแยกศึกษาในสาขาวิศวกรรมต่าง ๆ คือ วิศวกรรมอากาศยาน วิศวกรรมไฟฟ้า

⁹The RTAF academy, Welcome to the Royal Thai Air Forcé Academy,
1975, p. 20

วิศวกรรมเครื่องกล นักเรียนที่ศึกษาจบชั้นสูงสุดตามหลักสูตร จะได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต และบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งนายทหารสัญญาบัตร ได้รับยศเป็นเรืออากาศตรี รับเงินเดือน และเงินเพิ่มค่าวิชาตามอัตรา ที่ข้อมบังคับกำหนดไว้ และต้องรับราชการในกองทัพอากาศไม่น้อยกว่า 5 ปี หากลาออกก่อนครบกำหนดจะต้องชดเชยค่าปรับให้กองทัพอากาศ

สวัสดิการ การเงิน ค่าใช้จ่าย และสิทธิของนักเรียนนายเรืออากาศ ¹⁰

ขณะศึกษา นักเรียนนายเรืออากาศจะต้องพักอาศัยอยู่ในที่พักซึ่งทางโรงเรียนจัดให้

การเลี้ยงดู นักเรียนจะได้รับเบี้ยเลี้ยงประจำวันจากทางราชการในอัตราวันละ 22 บาทต่อ 1 นาย เงินจำนวนนี้ให้นำไปจัดเลี้ยงอาหารวันละ 3 มื้อ เงินส่วนที่เหลือจากการเลี้ยงดู ทางโรงเรียนให้นำไปใช้จ่ายในค่านสวัสดิการ และการบันเทิงแก่นักเรียน เช่น จัดงานประจำปี จัดซื้อเครื่องดนตรี เครื่องกีฬา จัดฉายภาพยนตร์ เป็นต้น

ค่ารถและอุปกรณ์การศึกษา โรงเรียนจะจัดหาตำราและเครื่องเรียนให้นักเรียนได้ยืมใช้เป็นส่วนใหญ่ คงต้องจัดซื้อเป็นบางรายการเท่านั้น

ค่าใช้จ่ายซึ่งนักเรียนนายเรืออากาศจะต้องจ่ายให้แก่ทางโรงเรียน คือ

ค่าสวัสดิการ ชั้นปีที่ 1 จำนวนเงิน 400 บาท ชั้นปีที่ 2 - 5 จำนวนเงิน 300 บาท ซึ่งเงินค่าสวัสดิการนี้ ในปีการศึกษาต่อไปทางโรงเรียนจะลดลงเหลือปีละ 150 บาท

ค่าประกันพัสดุ เป็นเงินจำนวน 500 บาท

ค่าอุปกรณ์ภัณฑ์ ซึ่งใช้ในการฝึกและศึกษาทั้งหมด โรงเรียนคงจ่ายให้บางรายการเท่านั้น

¹⁰ หนังสือราชการ โรงเรียนนายเรืออากาศ ที่ กท 0391/843 ลง 1 กุมภาพันธ์ 2519.

ค่านั่งสั้วและค่ารายเรียน ซึ่งจะให้ทางโรงเรียนจัดหาให้

เงินเดือน

นักเรียนนายเรืออากาศที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นนักเรียนผู้บังคับบัญชา จะได้รับเงินเดือนตามที่ทางราชการกำหนด คือ

หัวหน้านักเรียน	700 บาท
หัวหน้าฝูง	450 บาท
หัวหน้าหมวด คบินชั้น 2	350 บาท
หัวหน้าหมวด คบินชั้น 3	250 บาท
หัวหน้าตอน	200 บาท

การส่งตรวจทางด้านการเงินแก่นักเรียนนายเรืออากาศ ทางโรงเรียนได้รับเงินบริจาคจากข้าราชการในโรงเรียนนายเรืออากาศ จัดเป็นเงินทุนให้เป็นการใช้จ่ายส่วนตัวแก่นักเรียนซึ่งขาดแคลนและมีอุปถัมภ์ ประมาณ 10 - 15 หุน ๆ ละ 150 - 200 บาท

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ได้จัดตั้งขึ้นในสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อปี พ.ศ. 2444 ที่จังหวัดนครราชสีมา¹¹ โดยมีความมุ่งหมายที่จะผลิตนายตำรวจออกไปรับราชการตามหัวเมืองต่าง ๆ ในสมัยนั้น

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹¹โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, "ประวัติโรงเรียนนายร้อยตำรวจ" นักเรียนนายร้อยตำรวจ วน 29 (2519)

ในระยะเริ่มแรกนั้น สถานที่ตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจยังไม่เป็นการถาวร จนกระทั่ง พ.ศ. 2497 กรมตำรวจได้เลือกสถานที่สร้างโรงเรียนนายร้อยตำรวจขึ้นที่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ให้เป็นสถานศึกษาของนักเรียนนายร้อยตำรวจต่อมา จนถึงปัจจุบัน ด้วยความมุ่งหมายเพื่อฝึกสอนอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจตามระเบียบ และหลักสูตรของกรมตำรวจ เพื่อออกมารับราชการเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ใ้รับยศ เป็น ร้อยตำรวจตรี

การรับบุคคลเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ มี 3 กรณี คือ รับสมัครจาก บุคคลภายนอกซึ่งสำเร็จชั้นประโยคเตรียมอุดมศึกษา รับสมัครจากข้าราชการตำรวจ และ รับสมัครจากโรงเรียนเตรียมทหาร

การศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีกำหนด 4 ปี โดยแบ่งเป็น 4 ชั้น ชั้นละ 1 ปี แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ภาค วิชาที่ศึกษาคือ ภาควิชากฎหมาย ภาควิชาการตำรวจ ภาควิชาสังคมศาสตร์ และวิชาทั่วไป ภาควิชาทหารและการฝึก ผู้ที่สำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตรจะได้รับปริญญาทางรัฐประศาสนศาสตร์

นักเรียนนายร้อยตำรวจซึ่งต้องพ้นจากความเป็นนักเรียนก่อนสำเร็จการศึกษา ผู้ปกครองจะต้องชดเชยค่าใช้จ่ายให้แก่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

สวัสดิการ การเงิน ค่าใช้จ่าย และสิทธิของนักเรียนนายร้อยตำรวจ¹²

นักเรียนนายร้อยตำรวจต้องอยู่ประจำศึกษาในโรงเรียน โดยทางโรงเรียนได้ จัดอาคารที่พักอาศัยให้

การเลี้ยงดู นักเรียนจะได้รับเบี้ยเลี้ยงประจำวันจากทางราชการในอัตรา วันละ 22 บาทต่อ 1 นาย เงินจำนวนนี้ให้นำไปจัดเลี้ยงอาหารแก่นักเรียนวันละ 3 มื้อ เงินส่วนที่เหลือจะนำไปใช้จ่ายในค่านสวัสดิการอื่น ๆ แก่นักเรียน

¹² สัมภาษณ์พันตำรวจตรี ชาญชัย เกตุเรืองโรจน์ 16 มิถุนายน 2519.

ค่าใช้จ่ายซึ่งนักเรียนนายร้อยตำรวจจะต้องจ่ายให้แก่ทางโรงเรียนหรือจัดหา
เอง คือ ค่าเครื่องแต่งกายและเครื่องใช้ นักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 1 จะต้องเสียค่า
เครื่องแต่งกายซึ่งใช้ในการฝึกและศึกษา ประมาณ 4,800 บาท นอกจากบางรายการ
เช่น เครื่องแบบเกียรติยศ ทางโรงเรียนจะให้ยืม

ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดตามรายการที่ต้องจัดหาเอง ได้แก่ เครื่องใช้ประจำวัน
ค่าประกันของหลวงเสียหาย จำนวน 200 บาท ซึ่งเงินจำนวนนี้จะคงอยู่ครบ
ตามจำนวนตลอดไป หากเกิดมีสิ่งของชำรุดเสียหายและทางโรงเรียนหักเงินจำนวนนี้
นักเรียนจะต้องนำมาชำระให้ครบตามจำนวนที่ถูกตัด

ค่าตำราและอุปกรณ์การเรียน นักเรียนจะต้องเป็นผู้จัดซื้อตำราและอุปกรณ์การ
เรียนเอง นอกจากเอกสารที่ทางโรงเรียนจัดพิมพ์ขึ้นและแจกจ่ายให้ จะหักจากเงินเบี้ย
เลี้ยงของนักเรียน

การเงิน

นักเรียนนายร้อยตำรวจจะได้รับเงินเบี้ยเลี้ยงจากทางราชการ เดือนละ
140 บาท ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจมาก่อน จะได้รับเงิน
เดือนตามชั้นยศก่อนเข้ารับการศึกษา

นอกจากนั้นนักเรียนซึ่งได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้ช่วยผู้บังคับหมวด จะได้รับเงิน
อุดหนุนเดือนละ 200 บาท นักเรียนซึ่งได้รับคัดเลือกให้เป็นหัวหน้าตอน จะได้รับเงิน
อุดหนุนเดือนละ 100 บาท

หากจะพิจารณาเทียบเคียงการจัดการศึกษาโรงเรียนทหารของไทยแล้วจะเห็น
ว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับการจัดการศึกษาโรงเรียนทหารของสหรัฐอเมริกามาก ในด้านการ
จัดหลักสูตร การรับนักเรียนเข้าศึกษา และการให้สวัสดิการแก่นักเรียน โดยในสหรัฐ
อเมริกามีสถาบันการศึกษาซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกหัดอบรมและให้การศึกษากับผู้ที่เข้ารับ
ราชการเป็นทหารในสามเหล่าทัพ คือ โรงเรียนนายร้อยทหารบกสหรัฐ โรงเรียนนาย
ร้อยสหรัฐ และโรงเรียนนายเรืออากาศสหรัฐ ลักษณะการจัดการศึกษาของโรงเรียนทหาร
ในสหรัฐอเมริกามี ดังต่อไปนี้

โรงเรียนนายเรืออากาศสหรัฐ

โรงเรียนนายเรืออากาศสหรัฐ จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในกาให้การศึกษาฝึกหัดอบรมแก่ผู้ที่ จะเข้ารับราชการ เป็นนายทหารในกองทัพอากาศ โดยรับสมัครผู้ที่สำเร็จ การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้สมัครต้องเป็นชาย โสด และผ่านการสอบคัดเลือก การ ศึกษาใช้เวลา 4 ปี เมื่อสำเร็จแล้วจะได้ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ตลอดเวลาการศึกษา นักเรียนจะต้องพักอาศัยอยู่ในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับการฝึกหัดอบรมอย่างเต็มที่ เพื่อให้มีลักษณะทางทหารอยู่ในระเบียบวินัยและมีความรู้ทางวิชาการ ในด้านวิศวกรรม ศาสตร์ สังคมวิทยา และมนุษยวิทยา ในชั้นปีที่ 3 และ 4 จึงจะเน้นหนักในวิชาชีพ เพื่อ ออกไปเป็นนายทหารอากาศ

ค่าใช้จ่ายในการศึกษา

รัฐบาลจะเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายให้แก่แก่นักเรียนนายเรืออากาศทุกคน¹³ ในด้าน การศึกษา ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าการรักษาโรค ค่าเครื่องแต่งกาย และค่าใช้จ่ายส่วนตัว ซึ่งค่าใช้จ่ายที่ได้รับนี้ นักเรียนจะต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด จะไม่มีเหลือสำหรับกาใช้หนี้สิน ก่อนเข้าเรียน ช่วยเหลือครอบครัว หรือความบันเทิงที่ฟุ่มเฟือย และมีกองทุนสำหรับให้กู้ยืม โดยไม่เสียดอกเบี้ยในกรณีที่ว่า เป็นเรื่องควมซึ่งไม่คาดคิดมาก่อน นอกจากนั้นยังให้นักเรียน ประกันชีวิต โดยหักเงินจากเงินเดือนที่รัฐบาลจ่ายให้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹³ United States Air Force Academy Catalog - 1975 - 1976

โรงเรียนนายเรือสหรัฐ

โรงเรียนนายเรือสหรัฐ เป็นสถาบันการศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้การฝึกอบรมแก่ผู้ที่เข้ารับการราชการในกองทัพเรือสหรัฐ ใช้เวลาในการศึกษาทั้งสิ้น 4 ปี โดยรับสมัครจากผู้ที่มีจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกจึงจะมีสิทธิเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนนายเรือ ปีหนึ่งจะรับนักเรียนได้ประมาณ 1300 คน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต และจะต้องรับราชการในกองทัพเรือหรือหน่วยนาวิกโยธินทันทีไม่น้อยกว่า 5 ปี สำหรับความก้าวหน้าทางด้านวิชาการนั้น ผู้ที่จบการศึกษาแล้วอาจเข้ารับการศึกษาคอนในสถาบันเทคโนโลยีต่าง ๆ

ค่าใช้จ่าย

ผู้ได้รับคัดเลือกให้เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนนายเรือ จะได้รับเงินเดือนเดือนละประมาณ 283.05 เหรียญสหรัฐ เงินจำนวนนี้นักเรียนจะใช้จ่ายเป็นค่าเครื่องแต่งกาย หนังสือ อุปกรณ์การศึกษา ภาษี ค่าชีวิต และอื่น ๆ ¹⁴

ในปีแรก นักเรียนจะต้องใช้จ่ายเงินประมาณ 2000 เหรียญสหรัฐ ในการจัดหาเครื่องแต่งกาย ค่ารายเรียน ซึ่งเงินจำนวนนี้ทางราชการจะให้กู้ยืมโดยไม่เสียดอกเบี้ย แล้วหักใช้จากเงินเดือนที่จ่ายให้เดือนละ 40 เหรียญสหรัฐ จนกว่าจะหมด ส่วนหนึ่งของเงินซึ่งจะต้องใช้จ่ายดังกล่าว จะได้จากเงินซึ่งนักเรียนจะต้องจ่ายให้แก่ทางโรงเรียนเมื่อสมัครเข้าเรียน ประมาณ 300 เหรียญสหรัฐ นอกจากนักเรียนบางคนซึ่งไม่สามารถจ่ายเงินจำนวนนี้ได้ ก็จะได้รับพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ โดยจะให้จ่ายตามความสามารถที่จะจ่ายได้

¹⁴ Annapolis the United States Naval Academy (Maryland :

โรงเรียนนายร้อยทหารบกสหรัฐ

โรงเรียนนายร้อยทหารบกสหรัฐ ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำฮัทสัน ห่างจากเมืองนิวยอร์ก ประมาณ 50 ไมล์ เป็นสถานศึกษาซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตนายทหารให้แก่ กองทัพบกสหรัฐ โดยรับสมัครผู้ซึ่งสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นชาย โสค อายุระหว่าง 17 - 22 ปี มีสัญชาติอเมริกัน และต้องสอบคัดเลือก โดยสอบภาควิชาทหาร ทฤษฎี ทักษะร่างกาย ผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือก เข้ารับการศึกษาระดับหลักสูตร จะได้รับ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการในกองทัพบกสหรัฐเป็นเวลา ไม่น้อยกว่า 5 ปี

การเข้ารับการศึกษาไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ค่าเล่าเรียน และจะได้รับ เงินเดือนจากทางราชการ เดือนละประมาณ 495 เหรียญสหรัฐ¹⁵

การตำรวจในสหรัฐอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกา การศึกษาวิชาการทางด้านตำรวจ เป็นสาขาวิชาการระดับอุดมศึกษา ซึ่งเปิดสอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยวอชิงตัน เปิดสอนวิชาการ ตำรวจและการบริหารงาน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความรู้แก่ผู้ที่จะไปปฏิบัติงานเป็น ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่สืบสวนให้มีความเป็นผู้นำ การให้บริการต่อสาธารณชน การสืบสวน สอบสวน และกฎหมาย

¹⁵Clarence E. Lovejoy, "United States Military Academy"

Lovejoy, College Guide 1974 (New York : Simon and Schuster, 1973),

pp. 315 - 316.

ผู้เข้ารับการศึกษาจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกับผู้เข้ารับการศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยเดียวกัน¹⁶ ดังต่อไปนี้

ค่าที่พักอาศัย ประมาณ	1050	เหรียญสหรัฐ
ค่าลงทะเบียน	564-1581	"
ค่ามัดจำสิ่งของและประกันสิ่งของประมาณ	80	"
ค่าธรรมเนียมพิเศษอื่น ๆ ค่าอาหารประมาณ	945	"

อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานสำหรับช่วยเหลือนักศึกษาซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์

มหาวิทยาลัย เซ็นทรัล มิสซูรี (Central Missouri) เปิดสอนสาขาวิชาด้านการบริหารแก่สาธารณชน การสืบสวนสอบสวนความผิด เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ที่จะไปปฏิบัติงานตำรวจ หรือสืบสวนสอบสวน

สำหรับค่าใช้จ่ายผู้เข้ารับการศึกษาจะคงใช้จ่ายเช่นเดียวกับนักศึกษาซึ่งศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ ¹⁷ ดังนี้คือ

ค่าที่พักและอาหาร ประมาณภาคละ	335-355	เหรียญสหรัฐ
ค่าธรรมเนียมการศึกษาประมาณภาคละ	105	"
ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ประมาณภาคละ	35	"

สำหรับการช่วยเหลือด้านการเงินแก่นักเรียน ได้มีทุนการศึกษาสำหรับผู้ที่เรียนดีและทุนการศึกษาอื่น ๆ หรือจัดหางานให้ทำ

¹⁶ Washington State University, "Expenses" Washington State University Bulletin Cataloy Issue 1973-1974, 34 (February, 1973) pp. 22-27.

¹⁷ Central Missouri State University, "Expenses" Central Missouri State University Bulletin 1975-1976, (June, 1975), pp. 17-20.

ในการวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายนั้น ยังไม่มีรายงานการวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของโรงเรียนทหาร - ตำรวจ แต่โดยที่โรงเรียนทหาร - ตำรวจ เป็นสถานการศึกษาซึ่งจัดอยู่ในระดับอุดมศึกษา จึงน่าจะได้พิจารณาถึงรายงานการศึกษาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จากรายงานการศึกษาและการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

ปี พ.ศ. 2517 ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ¹⁸ ได้รายงานงบประมาณรายจ่ายของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จำแนกตามแผนงาน และประเภทรายจ่ายไว้ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ปี พ.ศ. 2512 สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ¹⁹ ได้ทำการวิจัยค่าใช้จ่ายตามงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษา ระหว่างปี 2508 - 2512 รวม 5 ปี ซึ่งสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง ๆ จะใช้งบประมาณโดยเฉลี่ย 49.14 ล้านบาทต่อปี

2. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยรายคนของนิสิตนักศึกษาต่อปี คิดจากงบประมาณทั้งหมด (รวมแผนงานบริหารทั่วไป และแผนงานผลิตบัณฑิต) ประมาณ 35,753 บาทต่อปี และเมื่อพิจารณาจำแนกตามแผนงานทั้งสองแผนดังกล่าวแล้วปรากฏว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยรายคนของนิสิตนักศึกษาในค่านแผนงานบริหารทั่วไป ประมาณ 16,429 บาทต่อปี และแผนงานผลิตบัณฑิตประมาณ 19,324 บาทต่อปี

¹⁸ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2517 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2519), หน้า 162 - 167.

¹⁹สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, รายงานสรุปผลการศึกษาวิจัยเรื่องค่าใช้จ่ายตามงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษา (พระนคร : 2512), หน้า 20 - 22.

ตารางที่ 1 งบประมาณรายจ่าย จำแนกตามแผนงานและประเภทรายจ่าย ในปีงบประมาณ 2517

สถาบัน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ
รวมทั้งหมก	380,520,160	48,224,040	23,249,200	33,515,300	47,847,900	111,893,900
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	85,843,800	7,609,700	909,900	8,601,000	6,150,000	11,460,000
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	34,943,400	8,559,500	1,716,200	2,855,000	6,731,300	8,822,300
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	14,256,000	2,605,200	1,312,000	936,000	3,361,000	6,160,000
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	46,893,200	7,284,800	2,991,600	2,735,000	7,370,000	22,066,800
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	23,944,500	1,727,200	1,026,000	4,920,000	2,883,000	3,260,000
มหาวิทยาลัยมหิดล	79,740,160	7,788,840	11,939,400	2,874,800	9,410,500	38,041,600
มหาวิทยาลัยศิลปากร	9,171,200	1,612,700	602,400	1,339,400	1,714,100	2,312,000
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	20,349,700	1,245,900	1,064,400	1,647,000	1,672,000	3,600,000
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	10,917,100	2,538,600	1,520,000	1,351,000	2,530,000	4,153,000
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	9,081,000	6,015,700	125,400	662,500	1,546,900	1,492,000
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	10,654,400	1,018,500	41,900	4,500,000	1,550,000	7,510,000
วิทยาลัยวิชาการศึกษา	34,725,000	5,217,900	-	1,094,600	2,929,100	3,013,700

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถาบัน	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	เงินอุดหนุน	รายจ่ายอื่น ๆ	รวม
รวมทั้งหก	90,499,500	219,428,400	12,380,000	29,708,200	997,266,600
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	13,198,900	5,301,900	3,613,400	-	142,688,600
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	6,452,400	62,317,700	2,942,700	22,438,400	157,778,900
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	7,400,000	21,850,000	1,515,000	-	59,395,800
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	16,274,100	26,015,000	485,900	7,119,800	139,236,200
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1,438,700	3,664,300	465,600	-	43,329,300
มหาวิทยาลัยมหิดล	20,781,200	32,549,500	1,528,300	-	204,654,300
มหาวิทยาลัยศิลปากร	3,279,700	6,735,000	199,300	-	26,965,800
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	3,784,700	6,000,000	6,300	-	39,370,000
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	8,301,400	23,410,000	1,070,800	150,000	55,944,900
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	518,600	1,350,000	386,400	-	16,178,000
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาลัยวิชาการศึกษา	4,066,000	14,885,000	-	-	44,225,800
	5,003,800	15,350,000	166,300	-	67,499,000

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. งบในแต่ละแผนงานจำแนกออกได้ 2 ประเภท คือ งบดำเนินการ และงบลงทุน หากพิจารณาโดยส่วนรวมทั้งหมดแล้วจะเห็นว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยรายคนทางด้านการดำเนินการ: ต้องลงทุนเท่ากับ 32 : 68

4. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยรายคนของนิสิตนักศึกษาต่อปี คิดเฉพาะแผนงานผลิตบัณฑิต ปรากฏว่าสาขาวิชาหนึ่ง ๆ นั้น ใช้จ่ายประมาณ 9,927 บาท/คน/ปี

5. ค่าใช้จ่ายของสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะที่ใช้ในการผลิตบัณฑิตแต่ละคน ตั้งแต่เริ่มเรียนจนสำเร็จการศึกษา วิเคราะห์จากงบประมาณปี 2508 - 2512 เฉพาะแผนงานผลิตบัณฑิตของแต่ละสถาบัน (ไม่รวมแผนงานบริหารทั่วไป) ระบุบัญชีรายการ เป็นเงินประมาณ 59,038 บาทต่อคน

6. ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตของแต่ละคน ตั้งแต่เริ่มเรียนจนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรจำแนกตามสาขา ที่เป็นค่าใช้จ่ายตามแผนงานผลิตบัณฑิต (ไม่รวมแผนงานบริหารทั่วไป) ประมาณ 43,649 บาท ต่อคน

เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีผู้ทำการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

ปี พ.ศ. 2505 สุภาพร พรณา²⁰ ได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์รายจ่ายส่วนตัวของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ข้อค้นพบ ดังนี้

1. รายจ่ายรวมเฉลี่ยของนิสิตแยกตามลักษณะที่พักอาศัย

นิสิตที่มีที่พักอาศัยเองจะใช้จ่ายน้อยที่สุดคือประมาณปีละ 8,000 บาท

นิสิตที่พักร่วมตามหอพักทั่วไป ใช้จ่ายประมาณปีละ 11,000 บาท

นิสิตที่มีที่พักอาศัยอยู่ในหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้จ่ายประมาณปีละ 10,000 บาท

---

²⁰สุภาพร พรณา, "วิเคราะห์รายจ่ายส่วนตัวของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2505) (อัครสำเนา).

2. รายจ่ายเฉลี่ยแยกตามระดับชั้น รวมทุกประเภทคือนิสิต 1 คน ต่อ 1 ปี
นิสิตปีที่ 1,2 ของหลักสูตร 4 ปี ใช้จ่ายประมาณ	6,700 บาท
นิสิตก่อนปริญญา จะใช้จ่ายประมาณปีละ	8,300 บาท
นิสิตปีที่ 3,4 ของหลักสูตร 4 ปี และ	
นิสิตปีที่ 1,2 ของหลักสูตร 2 ปี ใช้จ่ายประมาณ	10,000 บาท

ปี พ.ศ. 2508 บรรจง ทองกุ่ม²¹ ได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์หาค่าใช้จ่ายในการผลิตครูศาสตร์บัณฑิต ทั้งฝ่ายเอกชนและฝ่ายรัฐบาล โดยค้นพบดังนี้

ค่าใช้จ่ายในการผลิตครูศาสตร์บัณฑิตฝ่ายเอกชน

1. ครูศาสตร์บัณฑิต หลักสูตร 4 ปี ประเภทไม่เสียค่าที่รักอาศัย
ครูศาสตร์บัณฑิตสาขาประถมศึกษาเอกวิทย์ศาสตร์	ใช้จ่ายเงิน 24,313.19 บาท
ครูศาสตร์บัณฑิตสาขาประถมศึกษาเอกอักษรศาสตร์	ใช้จ่ายเงิน 24,316.49 บาท
ครูศาสตร์บัณฑิตสาขาประถมศึกษาเอกพลศึกษา	ใช้จ่ายเงิน 24,396.38 บาท
ครูศาสตร์บัณฑิตสาขามัธยมศึกษาเอกวิทย์ศาสตร์	ใช้จ่ายเงิน 24,569.75 บาท
ครูศาสตร์บัณฑิตสาขามัธยมศึกษาเอกอักษรศาสตร์	ใช้จ่ายเงิน 24,379.96 บาท
ครูศาสตร์บัณฑิตสาขามัธยมศึกษาเอกพลศึกษา	ใช้จ่ายเงิน 24,513.64 บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²¹ บรรจง ทองกุ่ม, "การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตครูศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508) (อัครสำเนา).

2. ครุศาสตร์บัณฑิตหลักสูตร 4 ปี ประเภทเสียค่าที่พัก

ครุศาสตร์บัณฑิตสาขาประถมศึกษาวิชาเอกวิทยาศาสตร์	ใช้จ่ายเงิน 39,864.14 บาท
ครุศาสตร์บัณฑิตสาขาประถมศึกษาวิชาเอกอักษรศาสตร์	ใช้จ่ายเงิน 39,878.94 บาท
ครุศาสตร์บัณฑิตสาขาประถมศึกษาวิชาเอกพลศึกษา	ใช้จ่ายเงิน 39,958.83 บาท
ครุศาสตร์บัณฑิตสาขามัธยมศึกษาวิชาเอกวิทยาศาสตร์	ใช้จ่ายเงิน 40,182.20 บาท
ครุศาสตร์บัณฑิตสาขามัธยมศึกษาวิชาเอกอักษรศาสตร์	ใช้จ่ายเงิน 39,937.41 บาท
ครุศาสตร์บัณฑิตสาขามัธยมศึกษาวิชาเอกพลศึกษา	ใช้จ่ายเงิน 40,092.30 บาท

ปี พ.ศ. 2511 - 12²² สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ ได้ทำการวิจัยเพื่อหาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ได้ข้อค้นพบ ดังนี้

1. นิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาใช้จ่ายส่วนตัวโดยไม่รวมค่าบำรุงค่าธรรมเนียมที่ชำระให้แก่สถาบัน คิดโดยเฉลี่ยรายคนรวมทุกสถาบันเป็นเงินประมาณ 496 บาทต่อเดือน เมื่อคิดเป็นรายปี (1 ปีคิด 9 เดือน โดยไม่รวมระยะเวลาปิดภาค) ประมาณ 4,464 บาท และเมื่อคิดโดยตลอดเวลาที่เรียนจนจบปริญญา คือ 4 ปี เป็นเงินประมาณ 17,856 บาท

2. จากการพิจารณาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในแต่ละสถาบันนั้น จะเห็นได้ว่านิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวสูงสุดประมาณ 572 บาทต่อเดือน รองลงไปคือมหาวิทยาลัยขอนแก่น 527 บาท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 520 บาท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 508 บาท มหาวิทยาลัยมหิดล 502 บาท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 501 บาท มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 449 บาท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 441 บาท มหาวิทยาลัยศิลปากร 442 บาท และสถาบันที่นิสิตนักศึกษาใช้จ่ายรายเดือนน้อยที่สุด คือ วิทยาลัยวิชาการศึกษา 363 บาท ต่อเดือน

²²สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, รายงานสรุปผลการวิจัย เรื่อง ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (พระนคร : 2512), หน้า 11.

3. นิสิตนักศึกษาชายใช้จ่ายมากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง กล่าวคือ ฝ่ายชายใช้
จ่ายประมาณ เดือนละ 506 บาท หรือปีละ 4,554 บาท ส่วนฝ่ายหญิงใช้จ่ายประมาณ
เดือนละ 485 บาท หรือปีละ 4,365 บาท และนิสิตนักศึกษาปีแรกใช้จ่ายมากกว่านิสิต
นักศึกษานักศึกษานักสุดท้าย กล่าวคือ ปีแรกใช้จ่ายประมาณ เดือนละ 512 บาท หรือปีละ
4,608 บาท ส่วนนักศึกษานักสุดท้ายใช้จ่ายประมาณเดือนละ 478 บาท หรือปีละ 4,302 บาท

4. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบร่วมกันทั้งตามเพศและปีที่ศึกษานั้นปรากฏว่า
มีค่าใช้จ่ายมากน้อยโดยลำดับ ดังนี้คือ อันดับหนึ่ง นิสิตนักศึกษาชายปีแรก ใช้จ่าย
เดือนละ 526 บาท หรือปีละ 4,734 บาท อันดับสอง นิสิตนักศึกษาหญิงปีแรก ใช้จ่าย
ประมาณ เดือนละ 497 บาท หรือปีละ 4,473 บาท อันดับสาม นิสิตนักศึกษาชายปีสุด
ท้าย ใช้จ่ายประมาณ เดือนละ 434 บาท หรือปีละ 4,336 บาท อันดับสุดท้าย นิสิต
นักศึกษาหญิงปีสุดท้าย ใช้จ่ายประมาณ เดือนละ 471 บาท หรือปีละ 4,239 บาท

ปี พ.ศ. 2513 อารุช วัฒนสิน²³ ได้ทำการวิจัยเพื่อหาค่าใช้จ่ายต่อคนเพื่อการ
ศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคธนบุรี และเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนค่านัก
นักศึกษา ตามระดับชั้นและแผนกวิชา พบว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนค่านักเรียนที่ไม่เสีย
ค่าที่พักอาศัย ใน 5 ปีการศึกษา ประมาณ 36,540, 35,458, 35,327,
32,704, 32,073 บาท หรือเฉลี่ยปีละประมาณ 7,308, 7,092, 7,065
6,541, 6,415 บาท

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²³ อารุช วัฒนสิน "การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค
ธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514)
(อักษรสำนวน).

2. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยค่านักศึกษาที่ไม่เสียค่าที่พักอาศัยในแผนกวิชาต่าง ๆ มีลักษณะไม่เหมือนกันตามระดับชั้นต่าง ๆ ในทำนองเดียวกัน ในระดับชั้นต่าง ๆ มีลักษณะไม่เหมือนกันตามแผนกวิชาต่าง ๆ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ปี พ.ศ. 2513 มานี นวล จันสัญญา²⁴ ได้ทำการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1. ค่าใช้จ่ายฝ่ายเอกชน เฉลี่ยทั้ง 5 ปี ของนักศึกษาแยกตามคณะ ดังนี้

บริหารธุรกิจ	7,418.31 บาท
ช่างโยธา	8,113.00 บาท
ช่างไฟฟ้า	8,237.50 บาท
เทคนิคการเกษตร	8,282.25 บาท
ช่างกล	8,264.48 บาท
ออกแบบ	8,961.40 บาท

2. ค่าใช้จ่ายฝ่ายเอกชนของนักศึกษาคณะวิชาออกแบบ คณะวิชาเทคนิคการเกษตรและคณะวิชาช่างกล อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาได้แก่คณะวิชาช่างไฟฟ้าและคณะวิชาช่างโยธา ส่วนคณะที่ใช้จ่ายต่ำที่สุดคือ นักศึกษาคณะวิชาบริหารธุรกิจ

3. ค่าใช้จ่ายปานกลางของนักศึกษา ปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 4 ไม่แตกต่างกันในทุกระดับวิชาที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

4. ค่าใช้จ่ายปานกลางของนักศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

²⁴มานี นวล จันสัญญา, "การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโททางการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513) (อัครสาเนา).

5. ค่าใช้จ่ายเกือบทุกประเภท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นค่าใช้จ่ายประเภทค่าอาหาร ค่าที่พัก และค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนา

ปี พ.ศ. 2517 ชนิกา ศิลปอนันต์ และ จุฑา ฉัตรคุปต์²⁵ ได้สำรวจและวิจัย ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

นิสิตคนหนึ่ง ใช้จ่ายเงินส่วนตัวเพื่อการศึกษาเฉลี่ยคนละประมาณ 11,990 บาท ต่อปี เมื่อไม่รวมกับเงินจำนวนที่กองจ่ายให้กับมหาวิทยาลัยโดยตรงคือ ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่ากิจกรรมนิสิต นิสิตคนหนึ่ง ใช้จ่ายปีละ 10,890 บาท

นิสิตที่ใช้จ่ายเงินมากที่สุด ได้แก่นิสิตคณะเศรษฐศาสตร์ ประมาณปีละ 13,255 บาท นิสิตที่ใช้จ่ายเงินน้อยที่สุดคือ นิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ ประมาณ ปีละ 10,938 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ใช้เป็นค่าอาหาร และใช้เป็นค่าพักผ่อนหย่อนใจน้อยที่สุด นิสิตชายใช้จ่ายมากกว่านิสิตหญิง ในเรื่องค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าเครื่องแต่งกายเพื่อไปศึกษา ค่าพาหนะ ค่าอาหาร ค่ากิจกรรมในการพักผ่อนหย่อนใจ และกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการศึกษา ส่วนนิสิตหญิง ใช้จ่ายเงินมากกว่า นิสิตชายในเรื่องค่าเสื้อผ้าอื่น ๆ และค่าที่พัก

ในสถานภาพทางการเงินนั้น พบว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้อยละ 72 อยู่ในความอุปการะของบิดามารดา ในจำนวนนี้ ร้อยละ 45 มีความรู้สึกว่าครอบครัวของตนมีปัญหากับการเงินปานกลาง และร้อยละ 39 พบว่าตนเองมีปัญหากับการเงินปานกลาง เมื่อมีปัญหากับการเงิน นิสิตร้อยละ 41 แก้ปัญหาโดยการขอจากผู้อุปการะ และนิสิต ร้อยละ 54 คิดว่าเงินที่ได้รับจากผู้ปกครองเพียงพอแล้ว ซึ่งโดยเฉลี่ยนิสิตจะได้รับเงินเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว เดือนละ 500 บาท

²⁵ชนิกา ศิลปอนันต์ และ จุฑา ฉัตรคุปต์, "ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (พระนคร . ฝ่ายวางแผนและพัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517),

จากรายงานการวิจัยที่มีผู้วิจัยแล้วข้างต้น ถึงระดับค่าใช้จ่ายในด้านงบประมาณ
ของรัฐบาลและค่าใช้จ่ายส่วนตัว ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ
ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักเรียนนายทหารและนายตำรวจ
ซึ่งในทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาเช่นเดียวกันในครั้งนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย